יום ד', כ' באלול תשס"ג (17 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **כ' באלול**, בשנת תש"ב(1942-5702), **חוסל סופית הגטו של מיר**.

מיר, עיירה בבֶּלורוסיה, שבברה"מ לשעבר. בין שתי מלחמות-העולם היתה בשלטון פולין. יהודים ישבו בה למן המאה ה-17. בשנת 1815 נוסדה בה ישיבה, והיא היתה לאחת הישיבות הנודעות ביותר. ערב מלה"ע ה-II ישבו בה 2500 יהודים – כמחצית תושבי העיירה! בספטמבר 1939 היא נכבשה בידי **הצבא האדום** וסופחה לברה"מ. הישיבה, ובה כ- 500 תלמידים, עברה לווילנא, משם הצליחו להימלט רוב תלמידיה ל**שנגהאי**, ומשם – לאחר תום המלחמה – ל**ישראל** ולארה"ב. [והקימו שלוחות של '**ישיבת מיר**' בשני המקומות.]
ב- 26 ביוני 1941, ארבעה ימים אחרי פלישתם לברה"מ, נכנסו הגרמנים למיר. כעבור שבועיים הוציאו 19 בחורים יהודים 'קומוניסטים' להורג. ב- 9 בנובמבר 1941 [יום השנה ל'ליל הבדולח' ב- 1938] ערכו הגרמנים 'אקציה' והוציאו להורג 1500 יהודים, ביניהם רוב חברי היודנרט. לאחר ה'אקציה' הוקם גטו ובו חיו כ- 850 יהודים עם יודנרט חדש. בגטו התארגנה מחתרת, בראשות **שלמה חַרחַס** ו**ברל רזניק**, חברי ה'**שומר הצעיר**', ובה כ- 80 חברים. המחתרת שאפה לקיים הגנה יהודית בגטו כאשר יתחילו הגרמנים ב'אקציה' חדשה. חברי המחתרת רכשו נשק, הכינו ברזלים, מוטות וגרזינים. הבחורות שעבדו בז'נדרמריה הגרמנית הביאו כדורים.
הפגישה ה'מקרית' בין חרחס ורזניק ובין **שמואל רופייזן (אוסוולד)**, מַכָּרם מהריכוז החלוצי בווילנא, היתה גורלית ליהודי הגטו. אוסוולד, שמונה למפקד אזורי של המשטרה הגרמנית, העביר נשק למחתרת הגטו. תוכניתה של המחתרת להתגונן בגטו עצמו שונתה, בעצתו של אוסוולד, לתוכנית אחרת, שעיקרה – הוצאת היהודים מהגטו ליערות.
ב- 6 באוגוסט 1942 קיבל אוסוולד הודעה מהמפקד הגרמני שבעוד שבוע, ב- 13 באוגוסט, תיערך במיר אקציה נגד היהודים. אוסוולד העביר את הידיעה למחתרת הגטו, והוסיף הודעה משלו שהוא ייצא בליל 9 באוגוסט עם השוטרים והגרמנים שבעיירה ל'מסע נגד הפרטיזנים', וכשהעיירה תהיה ריקה מגרמנים ומשוטרים, יוכלו היהודים לברוח ליערות. ההודעה הועברה ליהודי הגטו.
בליל 9 באוגוסט 1942, פעל אוסוולד כמתוכנן, והדרך לבריחה היתה פתוחה לכל יהודי הגטו. רק [וזה קצת בניגוד למה שכתוב במאמר הקודם ששלחנו הבוקר, שרובם נמלטו] 180 יהודים, ביניהם חברי המחתרת, ברחו ליערות והצטרפו לפרטיזנים.
שיתוף הפעולה בין המחתרת ובין אוסוולד, ראש המשטרה הגרמנית, שפעל תוך סיכון ואומץ, היה מכריע בהצלתם של יהודים בגטו מיר.

עד כאן, סיפור המתרחש בעיירה מיר בימיה האחרונים. **כאמור, הסוף היה היום, כ' באלול**. אך, איפה במאמר הנ"ל [הנמצא ב'אנציקלופדיה של השואה'] איזכור כלשהו ל'זיהוי המפוצל' של גיבור פרשה זו? אוסוולד [או רופייזן, לא ברור מה שם המשפחה שלו] גם לא הוכר אח"כ בתור "**חסיד אומות עולם**", היות והוא אינו גוי.

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**
בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ד', כ' באלול תשס"ג (17 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אילו היה זה סתם סיפור מעניין, די לנו. אך נראה שיש כאן לא מעט חומר למחשבה – על היחסים בינינו לבין הגויים, בינינו לבין עצמנו, ובינינו לבין המהות הפנימית שלנו...

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל